

Kungsbacka
Revisorerna

Revisionsrapport 2008
Lägesrapport

LÄGESRAPPORT

KOMMUNSTYRELSEN GEMENSAMT KUNGSBACKA KOMMUN

IAKTTAGELSER FRÅN GRANSKNING AV INTERN KONTROLL I REDOVISNINGEN ÅR 2008

1. Inledning

Som ett led i revisionen har våra noteringar från granskning av intern kontroll i redovisningen sammanställts.

Sammanfattningsvis är det vår bedömning att det inom den interna kontrollen finns vissa områden där förbättringar kan ske.

Vår granskning täcker endast områden och aspekter väsentliga för revisionen och är ej av sådan omfattning att den täcker in alla eventuella svagheter i rutiner och intern kontroll.

2. Granskningsansats

Vår granskning av den interna kontrollen omfattar:

- Granskning och bedömning av följande rutiner och konton enligt upprättad riskanalys:
 - Granskning av långfristiga fordringar
 - Bedömning av osäkra fordringar
 - Exploateringsredovisning
 - Anläggningsredovisning
 - Utbetalningsrutin
 - Lönerutin (registeranalys av löner kommer att utföras och avrapporteras separat). I samband med analysen genomförs stickprovsvis granskning av lönekostnader inklusive granskning av sociala avgifter och källskatt
 - Rutin för momshantering
 - Bokslutsprocessen
 - Pensionsredovisning
 - Finanspolicy/placeringspolicy pensioner
 - Infrastrukturella bidrag

LÄGESRAPPORT

Ovanstående granskning av rutiner innebär att vi följer hela flödet, det vill säga, från det att en intäkt, kostnad eller liknande genereras till dess att bokning sker i huvudboken och slutlig reglering. Vi stämmer av mot faktura, verifikation, underlag i form av beslut, budget och så vidare.

- Analys av huruvida kommunens redovisningsreglemente beaktas vad gäller gränsdragning mellan investering och drift.
- Analys av aktiveringar och avskrivningar på anläggningstillgångar.
- Granskning av inköpsfakturer vad gäller verksamhetstillhörighet, kontering samt attest.
- Kontroll av avstämningar på väsentliga konton som kundfordringar, leverantörsskulder, likvida medel etc.
- Övergripande resultatanalys samt kontoanalyser på väsentliga intäcks- och kostnadskonton (merparten utförd i samband med delårsbokslutsgranskning).
- Uppföljning av lägesrapport från 2007 års granskning.

3. Iakttagelser och förslag till förbättringar

3.1 Långfristiga fordringar

I samband med föregående års granskning noterade vi brister avseende hantering av posten ”Utlämnade anslagstäckta lån”, som i delårsbokslutet per 2008-08-31 uppgick till 9,9 Mkr. Posten består av cirka 30 olika lån till idrottsföreningar, bygdegårdsföreningar och liknande organisationer. Lånens storlek varierar och uppgår till mellan 4 Tkr och 2 Mkr. I ett flertal fall är dessa lån förfallna till betalning sedan flera år tillbaka, vilket innebär att det saknas ett beslut om förlängning av behörig instans.

I samband med bokslutsgranskningen 2007-12-31 lovade ansvariga att se över rutinen och påbörja arbetet med att se över respektive lån. Rutinen är fortfarande eftersatt vilket enligt ansvariga beror på resursbrist. Av vår granskning framgår att åtgärder borde vidtagits av kommunen avseende fordringar på motsvarande 2,6 Mkr av de 9,9 Mkr ovan sedan revisionen uppmärksammade ärendet. Ytterligare 2,5 Mkr bedömer kommunen kan komma att skrivas av beroende på införandet av nya regler för anläggningsstöd till samlingslokaler.

Från och med verksamhetsåret 2009 kommer inga nya ränte- och amorteringsfria lån att beviljas. Kommunstyrelsen har givit förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag på hur befintliga lån skall hanteras.

Vi rekommenderar kommunen att snarast åtgärda redovisade brister och att i samband med bokslutsarbetet bedöma vilket nedskrivningsbehov som finns och reservera för dessa fordringar.

LÄGESRAPPORT

3.2 Osäkra fordringar

I förberedande syfte inför årsbokslutet har vi granskat enskilda större fordringar och noterat att det finns ett par större poster som är förfallna och äldre än 8 månader. Dessa fordringar uppgår till ca 1,2 Mkr och de avser främst tvistiga anslutningsavgifter, anslagstäckta lån (se punkten 3.1 ovan) samt hyror till föreningar.

Kommunen har under 2008 kostnadsfört 123 Tkr (80 Tkr) per oktober månad som konstaterade förluster. Kommunen har sedan tidigare en uppbokad generell reserv på 500 Tkr för osäkra fordringar.

Inför bokslutsarbetet 2008-12-31 rekommenderar vi kommunen att gå igenom förfallna fordringar för att försäkra sig om att inga nya osäkra fordringar av väsentlig storlek föreligger och bedöma om den generella reserveringen behöver förändras.

3.3 Fastighetsförsäljning

Kommunrevisionen har fört diskussioner med kommunen angående den bokföringsmässiga redovisningen av fastighetsförsäljning och tillhörande exploateringsverksamhet av främst Aranäs stadsdel och området Björkris. Den huvudsakliga frågeställningen rör om de exploateringskostnader som kan ses som ett resultat av försäljningen är att betrakta som egna affärshändelser eller om försäljning av mark och exploateringskostnader är att betrakta som en sammanhållen affärshändelse. Bakgrunden är ett försäljningsavtal som tecknades under 2005 med villkoret att fullmäktige antog föreslagen detaljplan. I försäljningsavtalet ingår att kommunen skall stå för vissa exploateringskostnader.

I delårsbokslutet per 2008-08-31 redovisas en nettoskuld hänförlig till försäljningslikvid och exploateringskostnader på 85,8 Mkr. Kommunen har hittills valt att inte redovisa resultatet av försäljningen på grund av den osäkerhet som förelegat avseende tillkommande exploateringskostnader.

Vi rekommenderar kommunen att innan bokslutet fastställs redogöra för ovan nämnda fastighetsförsäljning och att utarbeta principer för hur motsvarande transaktioner skall redovisas framöver.

3.4 Attest av bokföringsordrar

Vid tidigare års granskning har vi noterat brister beträffande attest av bokföringsordrar. Vi kan i samband med årets granskning konstatera att det skett förbättringar i detta avseende men att det fortfarande finns förbättringspotential inom området.

Vi rekommenderar kommunen fortsatt att vidta åtgärder för att säkerställa att fastställt attestreglemente efterlevs.

LÄGESRAPPORT

3.5 Lönehantering

Registeranalys avseende lönekostnader genomförs för närvarande och kommer att avrapporteras separat i samband med bokslutsgranskning. De noteringar vi gjort i tidigare lägesrapporter avseende lönehantering kommenteras då.

Stickprovsmässig granskning av kommunens skattedeklaration avseende sociala avgifter samt källskatteavdrag har genomförts utan anmärkning.

3.6 Rutin för momshantering

I samband med delårsbokslutet per 2008-08-31 uppmärksammades en total momsfordran om ca 79 Mkr, där två enskilda fakturor utgjorde närmare 64 Mkr. Fakturorna avsåg moms i samband med byggnationer. Vid ett antal månadsbokslut har kommunen utgått från fel belopp i huvudboken. Hänsyn har ej tagits till tidigare månaders redovisning av ingående moms (krediteringar på kontot) varför till Skatteverket redovisad ingående momsfordran varit för låg medan den verkliga utgående momsfordran har ackumulerats till en allt större fordran på kontot.

Justering skedde under september månad 2008 och då redovisades ingående Ludvika-moms om totalt 113 Mkr, vilket kan jämföras med ett mer ” normalt ” belopp om ca 20 Mkr. Kommunen genomför en översyn av rutinen för att säkerställa att liknande felaktigheter inte inträffar.

3.7 Bokslutsprocessen/Årsredovisning

Tidigare års kartläggning av kommunens rutiner avseende framtagande av bokslut har uppdaterats. I syfte att erhålla en smidig bokslutsprocess träffar vi numera företrädare för kommunen regelbundet inför delårs- och årsbokslut och har en löpande kommunikation avseende tidplan, underlag för granskning samt årsredovisningsarbete.

Inför kommande arbete med årsredovisning rekommenderar vi kommunen att se över noterna i årsredovisningen, vilka kan utvecklas ytterligare, framför allt med avseende på att antalet noter för koncernredovisning bör utvidgas.

3.8 Pensionsredovisning

I syfte att erhålla en större förståelse för hur kommunen arbetar löpande med pensioner och de uppgifter som rapporteras in till KPA, kommunens tjänstepensionsförvaltare, har vi genomfört en översiktlig granskning inriktad mot kommunens pensionsredovisning. Vi har i samband med granskningen erhållit en förståelse för hanteringen samt lagt en grund för kommande, mer detaljerad granskning av hanteringen. Vår granskning har inte inneburit några väsentliga noteringar om felaktig hantering.

LÄGESRAPPORT

3.9 Finanspolicy/placeringspolicy pensioner

Kommunens övergripande finanspolicy, har inget enskilt avsnitt som behandlar kommunens pensionsplacering. Kommunfullmäktige beslutade 2007-10-11 att godkänna den utredning som gjorts om hur Kungsbäck kommun framöver skall hantera och redovisa sin pensions-skuld. Samtidigt beslutades att en pensionsreserv skulle byggas upp, dels för intjänade pen-sioner efter 1998, dels för att utjämna ”puckeleffekten” av utbetalningar av pensioner in-tjänade före 1998. Pensionsåtagandet i balansräkningen uppgår per 2007-12-31 till 1 300 Mkr.

I utredningen utlovades även ett placeringsreglemente för kapitalförvaltningen av pensionsre-serven. Kommunstyrelsens förvaltning har framarbetat ett placeringsreglemente för Kungs-bäck kommuns pensionsfond.

Utredningen har presenterats för Kommunstyrelsens arbetsutskott men blev ej antagen då man önskade se en säkrare placeringspolicy. I samband med att en ny placeringspolicy tas fram kommer vi att ta del av den.

3.10 Infrastrukturella bidrag

Granskning av förekomsten av infrastrukturella bidrag inom kommunen har påbörjats. Enligt Rådet för kommunal redovisning skall ett bidrag till en infrastrukturell investering redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Tillgången som bidraget avser kontrolleras inte av bi-dragsgivaren och skall därmed inte redovisas i balansräkningen.

Enligt företrädare för kommunen är det relativt ovanligt att bidrag erhålls från externa aktörer för finansiering inom kommunen. Det är däremot relativt vanligt att kommunen träffar avtal med exempelvis Vägverket för gång- och cykelbanor. Vid dessa tillfällen upprättas avtal som reglerar ansvar för kostnader och underhåll. Vår granskning har påvisat att liknande projekt förekommer och vi kommer inför bokslutet följa upp hur redovisning har skett av dessa pro-jekt.

4. Uppföljning av noteringar från tidigare år

4.1 Barnomsorgsavgifter

I samband med tidigare års granskning av rutinerna för barnomsorgsavgifter rekommenderade vi kommunen att införa en rutin för att kontrollera föräldrarnas faktiska inkomst i förhållande till uppgiven inkomst. En sådan kontroll genomfördes under 2006 avseende 2004 års avgifter vilket resulterade i ökade intäkter om ca 1,3 Mkr. Någon motsvarande uppföljning är inte utförd 2007 respektive 2008 men i beslut från nämnden har tidigare framgått att ”Förvaltning-en får i uppdrag att genomföra en årlig kontroll av inkomstsuppgifter från räkningsmottagare som inte betalar högsta avgift”.

LÄGESRAPPORT

Vi rekommenderar kommunen att, åtminstone stickprovsmässigt bland dem som inte betalar maxtaxans högsta belopp, fortsätta kontrollera faktiska inkomster mot uppgiven inkomst.

4.2 Leverantörsutbetalningar

4.2.1 Registrering av leverantörsutbetalningar

Vi har i tidigare lägesrapporter noterat brister avseende utgivande av behörigheter för att få lov att registrera nya leverantörer. I samband med att E-handelssystemet introducerades begränsades de lokala enheternas möjlighet till upplägg av nya leverantörer. De lokala enheterna kan numera endast registrera utbetalningar till redan registrerade personer eller leverantörer. Nya leverantörer kan endast läggas upp i systemet av upphandlingsenheten efter att de mottagit ett attesterat underlag med motivering till varför denna leverantör är aktuell. Detta för att minimera risken för att ramavtal saknas inom något område samt att erhålla information om varför kommunen har så många leverantörer.

Vi ser positivt på de förändringar kommunen genomfört. Vi har dock ännu inte haft möjlighet att granska förändringarna.

4.2.2 Leverantörsutbetalning

Vid tidigare års granskning har noterats att en person inom kommunen haft möjlighet att helt själv dela ut behörigheter för registrering av leverantörer, registrera nya leverantörer, hantera utbetalningar av leverantörsskulder samt stämma av kontot för leverantörsskulder. I och med införandet av det nya E-handelssystemet utför samma person endast i undantagsfall registrering av leverantörer, vilket vi fortfarande ser som en stor brist i den interna kontrollen.

Kommunen genomförde under 2006 en förändring av rutinen för attest eller godkännandekontroll av utbetalningsjournal. Då erhöll ekonomidirektören sista sidan av utbetalningsjournalen för attest efter att betalning skett och genomförde stickprovsmässigt kontroller vid de tillfällen då summan väsentligt avviker mot vad som är normalt. Rutinen förstärktes något 2007 då ekonomidirektören erhöll en sammanställning med saldo per leverantör för påskrift istället för som tidigare enbart ett totalbelopp. Attest sker dock fortfarande efter att betalning skett.

Vår uppfattning är att det är positivt att ekonomidirektören attesterar en utbetalningsjournal med saldo per leverantör men vi vill samtidigt påpeka vikten av att kommunen omedelbart ser över inköps- och utbetalningsrutinen för att stärka den interna kontrollen, särskilt beträffande det faktum att en enda person fortfarande kan hantera hela flödet, från registrering till utbetalning.

4.3 Anläggningsredovisning

LÄGESRAPPORT

4.3.1 Anläggningsregister / avskrivningar

Kommunen har under 2008 introducerat ett nytt anläggningsregister, vilket är integrerat med nuvarande ekonomisystem, Raindance. Den koppling som nu finns underlättar en automatisk överföring mellan huvudbok och anläggningsregister. Då ett nytt anläggningsregister introducerats har vi i år särskilt granskat överföringen på totalnivå samt utfört stickprovsgranskning på enskilda anläggningar i syfte att kontrollera korrekt hantering. Vår granskning har inte inneburit noteringar om väsentliga fel.

Vi noterade däremot i samband med delårsbokslutet 2008-08-31 differenser mellan huvudbok och anläggningsregister, vilka uppgick till 1,2 Mkr. Dessa differenser förklaras genom att vissa fakturor inte accepteras i det preliminära anläggningsregistret, medan de accepteras i huvudboken som investeringar. Detta berör främst fakturor för VA-anslutning samt ett antal E-fakturor. Kommunen utreder för närvarande ärendet och detta beräknas vara löst till ordinarie årsbokslut.

4.3.2 Aktiveringar

Vi noterade föregående år att vi såg positivt på att kommunen tagit fram en handbok avseende "Investeringskalkyler i Kungsbacka kommun". Syftet med denna handbok var att den skulle fungera som ett stöd och hjälpmedel vid handläggning av investeringar över 5 Mkr. Handboken skall dock inte behöva justeras p g a införande av nytt anläggningsregister.

När det gäller uppföljningar avseende kostnadsförda belopp för kontroll om huruvida dessa skall aktiveras har vi tidigare uppmärksammat att kommunen från centralt håll genomför den här analysen. I samband med årets granskning har vi noterat ett antal bokningar där belopp kostnadsförts men som efter vårt påtalande bokats om till investeringar. Det finns också ett antal bokningar som inte justerats men som vi bedömer är att betrakta som investeringar. Vi har informerat ekonomiavdelningen centralt om vilka fakturor det handlar om.

Likt tidigare är rekommenderar vi därför kommunen att upprätta en rutin för att stickprovsmässigt granska inköp som bokats som investeringar, främst tillhörande nya verksamheter och bedöma huruvida dessa inköp är att betrakta som investering eller en driftskostnad. Det är också väsentligt att förebygga denna typ av fel genom att informera om de riktlinjer och krav som finns. Vi anser att kommunen från centralt håll ytterligare måste förtydliga vem som ansvarar för om ett inköp är en investering eller ej och att konteringsansvariga informeras och utbildas.

4.3.3 Inventarieregister

Enligt economicirkulär 3/2005 finns anvisningar för inventarieförteckningar och hur detta skall hanteras, vilket inte framgår av den beskrivna handboken ovan ("Investeringskalkyler i Kungsbacka kommun"). Anskaffningar av en vara med ett värde av minst 10 Tkr och en bedömd varaktighet på minst 3 år är att betrakta som inventarie och skall läggas upp i registret

LÄGESRAPPORT

även om den kostnadsförs. Inventering utifrån registret skall ske så ofta som bedöms lämpligt, vilket avgörs av respektive nämnd. På ett par av kommunens skolor har man sedan några år arbetat med ett nytt inventarieregister.

För att fånga upp större försäljningar / utrangeringar krävs ett uppdaterat inventarieregister. Vi rekommenderar kommunen att prioritera införandet av någon form av inventarieregister på kommunens samtliga enheter i samband med införande av nytt anläggningsregister.

Vi rekommenderade kommunen redan föregående år att i samband med införandet av det nya inventarieregistret införa en rutin för löpande inventering av väsentliga anläggningstillgångar samt rutiner för utrangeringar och försäljningar, något som inte skett. Detta anser vi vara en förutsättning för att anläggningsregistret ska spegla det aktuella innehavet av anläggningstillgångar.

5. Identifierade eller befarade problem med avseende på det kommande årsbokslutet

Vi har inte, förutom ovanstående noteringar, identifierat några problem med avseende på det kommande årsbokslutet.

Kungsbacka den 16 december 2008

Odd Hessler
Ordförande Kommunrevisionen

Hans Gavin
Auktoriserad och certifierad revisor

Peter Öfverström
Auktoriserad revisor

Karin Myrén
Revisor